

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Науково-методичний медичний інститут
Кафедра клінічної медицини

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування
(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на базі диплому молодшого спеціаліста)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми 227 « Фізична терапія, ерготерапія»
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус нормативної навчальної дисципліни «Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування» підготовки бакалавра, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», за освітньо-професійною програмою 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Розробник: Гайдучик Петро Данилович, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри клінічної медицини.

Силабус навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
клінічної медицини

протокол № 2 від 7.10. 2020 р.

Завідувач кафедри: (Галей М. М.)

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Нормативна дисципліна
Денна форма навчання	Шифр і назва галузі знань: <i>22 Охорона здоров'я</i>	
	Спеціальність: <i>227 Фізична терапія, ерготерапія</i>	
Кількість годин/кредитів 90/3	Освітньо-професійна програма: <i>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</i>	Рік навчання: перший
		Семестр: перший
		Лекції: 10 год.
		Лабораторні:30 год.
ІНДЗ: є	Освітній ступінь: <i>Бакалавр</i>	Самостійна робота: 46 год.
		Консультації: 4 год.
		Форма контролю: <i>залік</i>
Мова навчання		Українська

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач: Гайдучик Петро Данилович, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії, мобільний телефон +38 066 988 8278, електронна адреса Haiduchyk.Petro@vnu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу.

Вивчення дисципліни «Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування» розширює теоретичні знання щодо біоетичного регулювання професійної діяльності медичних спеціалістів та дослідників, що сприяють безпеці використання нових медичних технологій та запобігають нанесенню шкоди людині, її потомству, усьому людству і біосфері у цілому. Формує цілісне уявлення про єдність природного і соціального життя, моральні цінності в роботі медперсоналу. Вивчення психології необхідне для підвищення ефективності власної професійної діяльності, найповнішого використання особистісного потенціалу людини, налагодження стосунків між членами колективу. Висока медична культура, етикетна поведінка учасників акту спілкування, професіоналізм майбутнього медичного працівника, деонтологічна підготовка значною мірою визначаються рівнем психологічної освіти в теоретичному й практичному контексті.

2. Пререквізити (*попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни*):

Для успішного навчання та опанування ключових компетентностей з дисципліни «Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування» необхідна наявність базових знань з дисциплін біологічного профілю, оскільки навчальний зміст дисципліни містить матеріал із нормальної анатомії, біології, загальної хімії в обсязі, необхідному для розуміння та засвоєння термінів згаданих дисциплін.

Постреквізити (*дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни*): Основи медичного права, менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії; Преформовані фізичні чинники; Основи ерготерапії та функціональне тренування; Навчальна та клінічні виробничі практики.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни:

Мета курсу – Метою викладання навчальної дисципліни «Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування» є набуття студентами вмінь з основ етики та деонтології у фармації на підставі формування системи знань з моралі, етики та деонтології, біоетики, соціально-психологічних механізмів спілкування.

Основними завданнями дисципліни «Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування» є: вивчення сутності, основних понять моралі, етики та деонтології, біоетики, набуття вмінь використовувати базові інструменти успішного спілкування та взаємодії у фахово-реабілітаційній діяльності.

4. Результати навчання.

Компетентності:

ЗК 2 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК 3 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 4 Здатність працювати в команді

ЗК 5 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК 11 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ФК 1 Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх виконання і зв'язок з охороною здоров'я.

ФК 4 Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 6 Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

ФК 7 Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії

ФК 11 Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

ПР 1 Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 2 Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПР 3 Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 4 Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 8 Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами

професійної етики.

ПР 13 Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 15 Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 16 Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 18 Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Лабор.	Самост. роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1.Основи професійної етики та деонтології						
Тема 1. Медична етика, деонтологія: предмет, мета і завдання. Моральні якості медичного працівника	6	2	-	4	-	ДС, ДБ, Т,Р / 4
Тема 2. Культура поведінки та етика взаємовідносин у роботі фізичного терапевта	8	-	4	4	-	ДС, ДБ, /4
Тема 3. Біоетичні проблеми життя, вмирання, реанімації та смерті. Евтаназія, визначення, види та їх біоетична оцінка	10	-	4	6	-	ДС, ДБ, Т,Р / 4
Тема 4. Особливості і проблеми застосування медичної етики та деонтології у роботі з пацієнтами різного віку	14	2	4	6	2	ДС, ДБ, Т,Р / 4
Разом за модулем 1.	38	4	12	20	2	16

Змістовий модуль 2. Особливості особистості фізичного терапевта. Психологія свідомості та емоційно-вольова сфера.						
5. Стрес та синдром емоційного вигорання в професії фізичного терапевта.	14	2	4	6	2	ДС,Р / 3
6. Предмет, завдання та методи психології. Психологія відчуття та сприймання	8	2	2	4	-	ДС,Р / 4
7. Психологія мислення і інтелекту. Патологія мислення і інтелекту	8	-	4	4	-	ДБ, Р / 3
8. Психологія свідомості, самосвідомість, підсвідоме	6	-	2	4	-	ДС, / 3
9. Емоційно-вольова сфера особистості. Увага	6	-	2	4	-	ДС, ДБ, /3
10. Саморегуляція як основа психологічної корекції у спілкуванні. Усвідомлення відповідальності за власне психічне здоров'я	10	2	4	4	-	ДС, ДБ, Т,Р / 4
Разом за модулем 2	52	6	18	26	2	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота № 1						30
Модульна контрольна робота № 2						30
ІНДЗ						4
Всього годин	90	10	30	46	4	100

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Етапи розвитку психології;
2. Основні психологічні школи;
3. Шляхи розвитку пам'яті;
4. Саморегуляція емоцій;
5. Біоетичні проблеми в медицині;
6. Етика спілкування;
7. Молодіжна субкультура;
8. Характер, структура, самовиховання;

9. Шляхи розв'язання конфліктів;
10. Основні положення медичної деонтології;
11. Професійна деформація, емоційне вигорання: причини, наслідки, попередження.

IV. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час практичних занять, самостійної роботи, використовуючи сучасні навчальні, науково-методичні напрацювання, розробити індивідуальну програму реабілітації із застосуванням засобів фізичної терапії та ерготерапії, враховуючи етап реабілітації.

Форми виконання: доповідь, створення презентацій, складання блок-схем, таблиць.

V. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна оцінка за курс складається як сума оцінок за кожен з двох модулів: поточне тестування (практичні заняття, самостійна робота); контрольні роботи наприкінці кожного змістового модуля. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістовного модуля, виконання лабораторних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 4 і передбачає проведення 12 лабораторних занять.

Модуль II передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу змістовного модуля, виконання лабораторних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 6 і передбачає проведення 18 лабораторних занять.

ІНДЗ оцінюється максимальною кількістю балів - 4.

4 бали отримує студент, який розкрив тему роботи, яка має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита використовувач основну і додаткову літературу. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. Матеріал подано логічно і своєчасно. 3 балів отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість

рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. Матеріал поданий не

своєчасно. 2 балів виставляється студенту, який тему роботи розкрив фрагментарно, не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 1 балів отримує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. 0,5 балів – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 – студент роботу не підготував.

Модульний контроль передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання модульних контрольних робіт. Оцінка з виставляється за виконання студентом 2 контрольних робіт (по кожному із змістових модулів), які передбачають перевірку теоретичних знань. Контрольні роботи оцінюються за 30-бальною шкалою. **Критерії оцінювання модульного / підсумкового тесту:** оцінка **“відмінно”** відповідає 27-30 балам, ставиться за відмінне написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка **“добре”** відповідає 22-26 балам, ставиться за хороше написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка **“задовільно”** відповідає 18-21 балам, ставиться за задовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка **“незадовільно”** відповідає 1-17 балам, ставиться за незадовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи.

У разі недотримання студентом **засад академічної доброчинності** - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись (!). Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. **Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти** передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела

інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівництвом Університету.

VI.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

Методи та засоби діагностики успішності навчання: практичні заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, самостійні роботи, контрольні роботи, тестові завдання, опитування, залік.

Перелік питань до заліку

1. Предмет та історія розвитку медичної деонтології.
2. Медична етика та деонтологія: їх визначення, статус та правове забезпечення у сучасному суспільстві.
3. Вчення Гіппократа. Проблема професійного вибору в медицині.
4. Лікарський обов'язок. Психологічні особливості лікаря.
5. Лікарська таємниця: моральні та правові аспекти
6. Лікарські помилки та моральна та правова відповідальність лікаря.
7. Права пацієнта. Питання інформованості пацієнта стосовно його здоров'я. Укладання інформаційної згоди пацієнта на проведення діагностичних процедур та лікування.
8. Основні моделі взаємовідносин у системі „лікар–хворий”. Ятрогенні захворювання, причини їх виникнення та шляхи уникнення.
9. Догляд за хворими та лікувально-діагностичний процес в окремих галузях медицини: хірургії, онкології, психіатрії, геронтології, стоматології.
10. Зміст та структура біомедичної етики, її основні теоретичні та прикладні аспекти у сучасному суспільстві
11. Деонтологічні та етичні аспекти права пацієнта на життя і смерть.
12. Проблеми евтаназії та допустимого ризику в медицині.

VII. Шкала оцінювання

Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка За шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Касевич Н.М. Медсестринська етика і деонтологія: підручник. — 2-е вид., стер. — К.: ВСВ — Медицина, 2010. — 200 с.
2. Назар П.С., Віленський Ю.Г., Грандо О.А. Основи медичної етики. К.: Здоров'я, 2002. — 344 с.
3. Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. «Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та між особового спілкування». - К.: ВСВ «Медицина», 2013. - 296с.
4. Шатило В.Й., Менеджмент і лідерство в медсестринстві. - Київ ВСВ – «Медицина» 2013.- 305 с.
5. 1. Етичний кодекс медичної сестри України // Сімейний лікар +. — 2004. — №5. — С. 5.
6. Лазаренко О.О. Основи психології: Навч.-метод. посібник. — К., 2002.
7. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. — К., 2000.
8. Панюк В., Титаренко Т., Черпалєва Н. та ін.

Основи практичної психології. — К.: Либідь, 2006.

9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. — К.: Знання, 2006.

10. Трофімов Ю.Л. Психологія. — К.: Либідь, 2000.

11. Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування. — К., 2005.

Додаткова література:

1. Жигайло Н.І. Соціальна психологія. — Львів: Новий Світ, 2007.

2. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. — К.: Ельга Ніка-Центр, 2006.

3. Майерс Д.М. Социальная психология. — 7-е изд. — СПб: Питер, 2004.

4. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія. Курс лекцій. — К.: Наук. думка, 2000.

Електронні ресурси:

1. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/811-travmatologiya-i-ortopediyasklyarenko-yet.html>

2. <http://kingmed.info/media/book/5/4154.pdf> <http://healthgate.com>,

3. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/>

4. <http://php.silverplatter.com>

5. <http://www.scsml.rssi.ru>

6. <http://www.accesspub.com>

